

Zorginstituut Nederland

202200019

> Retouradres Postbus 320, 1110 AH Diemen

Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ)
T.a.v. de heer
Postbus 291
3700 AG ZEIST

Zorginstituut Nederland
Zorg

Willem Dudokhof 1
1112 ZA Diemen
Postbus 320
1110 AH Diemen
www.zorginstituutnederland.nl
info@zinl.nl

T +31 (0)20 797 85 55

Contactpersoon

Datum 20 februari 2023
Betreft Definitief advies als bedoeld in artikel 114 van de
Zorgverzekeringswet

Zaaknummer
2022037362

Onze referentie
2023006493

Uw referentie
202200819

Uw brieven van
15-9-2022 en 13-2-2023

Geachte heer

Zorginstituut Nederland (het Zorginstituut) heeft het verslag van de hoorzitting ontvangen.

Uit het verslag komen geen feiten of omstandigheden naar voren die het Zorginstituut aanleiding geven het voorlopig advies te herzien. U kunt het voorlopig advies als definitief beschouwen.

Uw commissie heeft het Zorginstituut gevraagd in te gaan op de stelling van verzoeker dat de thans aangevraagde gecombineerde behandeling wel noodzakelijk is om de bestaande klachten te verhelpen.

Het feit dat een behandeling (medisch) noodzakelijk is om de klachten van een verzekerde te verhelpen betekent niet dat deze zorg ook automatisch voor vergoeding in aanmerking komt ten laste van de zorgverzekering. In eerste instantie moet worden bepaald of de gevraagde zorg tot het basispakket behoort. Dit betekent dat wordt nagegaan of sprake is van zorg zoals medisch-specialisten die plegen te bieden en of de zorg voldoet aan de stand van de wetenschap en praktijk.¹ Bij dit laatste criterium gaat het om de effectiviteit van de zorg. De vraag hierbij is of het behandelbeleid (diagnostiek, behandeling), gelet op de gunstige en de ongunstige gevolgen (bijwerkingen, veiligheid) ervan, leidt tot een relevante (meer)waarde voor patiënten in vergelijking met de bestaande zorg. Het gaat hierbij niet om de vraag of de zorg bij een individuele patiënt effectief is, maar of de zorg bij een bepaald indicatiegebied effectief is.

¹ Dit volgt uit artikel 2.4 lid 1 jo. 2.1 lid 2 van het Besluit zorgverzekering

Het verhelpen van aanzuigende neusvleugels of een scheefstand van de neuspyramide (door middel van kraakbeenverplaatsing of -verwijdering) voldoet bij de indicatie van verzoeker niet aan de stand van de wetenschap en praktijk. Vergoeding van deze zorg ten laste van de basisverzekering is daarom niet mogelijk.

Hoogachtend,

Zorginstituut Nederland
Zorg

Datum
20 februari 2023

Onze referentie
2023006493

Advies Zorginstituut Nederland in een geschil over de uitvoering van de zorgverzekering

De Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ) heeft op 15 september 2022 aan Zorginstituut Nederland (het Zorginstituut) advies gevraagd als bedoeld in artikel 114, derde lid, van de Zorgverzekeringswet (Zvw). Verzoeker en verweerder hebben een geschil over de vergoeding van een externe neuscorrectie (rhinoplastiek).

Bij de adviesaanvraag heeft de SKGZ een kopie van het dossier gestuurd. Het Zorginstituut brengt een voorlopig advies uit, dat nog aangepast kan worden als uit het verslag van de hoorzitting en/of aanvullende stukken nieuwe feiten of omstandigheden naar voren komen.

In de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering is de aanspraak op plastische chirurgie omschreven. Dit komt overeen met de Zvw.

Vooraf merkt het Zorginstituut nog op dat zijn adviestaak beperkt is tot de vraag of verzoeker aanspraak heeft op een verstrekking of een vergoeding op grond van de basisverzekering. Dit betekent dat het Zorginstituut twee vragen beantwoordt. Namelijk, of de zorg in geschil onderdeel is van het basispakket en vervolgens of verzoeker op deze zorg is aangewezen. Dit laatste is een medische beoordeling. Er is een BIG-geregistreerde medisch adviseur betrokken bij de beoordeling van het geschil. Het Zorginstituut baseert het advies op de beschikbare informatie in het toegezonden dossier.

Het advies van het Zorginstituut kan geen betrekking hebben op een beslissing van verweerder op basis van de aanvullende verzekering of coulance.

Situatie van verzoeker

Verzoeker werd op 27 oktober 2021 op de poli gezien door een KNO-arts met klachten over een chronische neusverstopping met hoofdpijn. In het verleden heeft verzoeker driemaal een neusoperatie gehad. Bij flexibele nasendoscopie wordt een scheefstand van het septum naar rechts gezien. Daarnaast is beiderzijds sprake van flexibele neusvleugels (neus ala), die gemakkelijk inzakken bij inademen. De neuspiramide staat naar rechts. Om die reden indiceert de KNO-arts een functionele in- en uitwendige neuscorrectie.

Op 2 november 2021 heeft de behandelend arts van verzoeker een aanvraag gedaan bij verweerder voor in- en externe neuscorrectie (septorhinoplastiek). De zorgactiviteit heeft nummer 032061 en luidt: 'corr. deformiteit benig neusskelet icm corr'. De bijbehorende omschrijving is: 'Operatief verbeteren van afwijkingen van de vorm van het benig neusskelet met openen van het bot vanaf de zijkant, gecombineerd met verbeteren van het neustussenschot en/of het neusgat'. In de aanvraag wordt aangegeven dat sprake is van chronische (langer dan 12 maanden bestaande) obstructieklachten van de neus. Daarnaast is sprake van een (redelijk) ernstig probleem met verstopte neus of een vol gevoel, neusobstructie, moeite met ademen door de neus, problemen met slapen en niet voldoende lucht door de neus krijgen bij sport of inspanning. De obstructieklachten, geobjectiveerd door de KNO-arts, worden veroorzaakt door een duidelijke anatomische afwijking van de uitwendige neus.

Verzoeker geeft zelf aan dat hij last heeft van chronische neusverstopping met hoofdpijn. Hij slaapt slecht omdat hij maar door één neusgat kan ademen. Hij

geeft aan dat hij in het verleden al drie keer hieraan geopereerd werd. Na drie operaties is echter nog steeds sprake van een scheef neustussenschot en een scheve neusstand naar rechts.

Verweerder heeft de aanvraag tot vergoeding van de neuscorrectie afgewezen. Verweerder voert hierbij aan dat geen sprake is van een lichamelijke functiestoornis of verminking.

Juridisch kader

Op grond van artikel 2.4, lid 1, van het Besluit zorgverzekering (Bzv) omvat geneeskundige zorg, zorg zoals onder meer huisartsen en medisch specialisten die plegen te bieden. Verder geldt dat de zorg moet voldoen aan 'de stand van de wetenschap en praktijk'.¹ Het criterium bepaalt of een specifieke behandeling behoort tot het verzekerde pakket. Nadat is vastgesteld dat een behandeling als een verzekerde prestatie is aan te merken, dient te worden vastgesteld of een individuele verzekerde naar inhoud en omvang redelijkerwijs is aangewezen op de prestatie.² Dit betekent dat er een koppeling moet zijn tussen de zorgbehoefte (de medische indicatie) en de zorg die geleverd wordt. Het gaat derhalve om de vraag of in het individuele geval de verlangde zorg het aangewezen middel is om in het gezondheidstekort van de verzekerde te voorzien.

Plastische chirurgie

Voor behandelingen van plastisch-chirurgische aard gelden aanvullende voorwaarden. Bij plastische chirurgie en overige behandelingen van het uiterlijk gaat het voornamelijk om de aanwezigheid van aantoonbare lichamelijke functiestoornissen of verminking, zoals omschreven is in artikel 2.4, onder b, van het Bzv.

Neuscorrectie

De voorwaarden uit artikel 2.4, eerste lid, sub b, van het Bzv zijn verder uitgewerkt in de VAV Werkwijzer beoordeling behandelingen van plastisch-chirurgische aard.³ Een neuscorrectie/rhinoplastiek is een operatie die is bedoeld om een verminking, of een lichamelijke functiestoornis, oftewel belemmerende passageklachten van de neus te verhelpen. Uit literatuuronderzoek blijkt dat er zelden een indicatie is om op basis van functionele klachten een neuscorrectie/rhinoplastiek te verrichten. Naast verminking, kan alleen in die gevallen, waarbij de uitwendige vorm van de neus verandert om het functionele probleem inwendig te verhelpen, een rhinoplastiek aangewezen zijn.

Verminking

Bij een verminking kan het gaan om een aangeboren misvorming zoals van het benig aangezicht of van lip-, kaak- en/of gehemeltepleten of een verworven verminking bijvoorbeeld als gevolg van ziekte, trauma, oncologische resectie of anderszins iatrogeen (veroorzaakt door medische handelingen).

Functiestoornis

De Werkgroep heeft op basis van literatuuronderzoek geconcludeerd dat voor het verminderen van een functiestoornis (neusobstructie) verschillende extern te benaderen rinoplastiek technieken zoals correctie van aanzuigende neusvleugels, het plaatsen van spreaders en kraakbeentransplantaties niet effectief zijn en niet voldoen aan de stand van de wetenschap en praktijk.

¹ Art. 2.1 lid 2 Bzv

² Art. 2.1 lid 3 Bzv

³ VAV Werkwijzer beoordeling behandelingen van plastisch-chirurgische aard (2021), versie 21.0. Geraadpleegd via: <https://vavolksgezondheid.nl/werkwijzers-vagzav>

Een neuscorrectie/rhinoplastiek komt derhalve, naast verminking, slechts in uitzonderlijk situaties voor vergoeding in aanmerking als er aan de volgende 6 voorwaarden wordt voldaan:

Indien er sprake is van;

1. Een aantoonbare lichamelijke functiestoornis. Dat wil zeggen een chronische, sterk verminderde doorgankelijkheid van de neus, die langer dan 1 jaar bestaat en waarbij conservatieve maatregelen onvoldoende effect hebben gehad en waarvan de verzekerde dagelijks hinder ondervindt.
- én
2. De ernst van de klachten is geobjectiveerd doormiddel van de Nasal Obstruction Symptom Evaluation (NOSE) Scale.
- én
3. Er is een duidelijke uitwendig zichtbare anatomische en/of structurele afwijking die als oorzaak van de functionele klachten aanwijsbaar is.
- én
4. Er wordt bij nasendoscopie/rhinoscopie een passageprobleem gezien en beschreven, dat de passageklachten verklaart en dat veroorzaakt wordt door de bij uitwendige inspectie geobjectiveerde anatomische afwijking.
- én
5. De afwijking alleen gecorrigeerd kan worden met een operatieve neuscorrectie/rhinoplastiek en niet alleen met een septumcorrectie en/of conchareductie.
- én
6. De voorgestelde ingreep voldoet aan de stand van de wetenschap en praktijk.

Beoordeling

De informatie in het dossier is medisch en juridisch beoordeeld.

Bij verzoeker is sprake van een chronisch verminderde doorgankelijkheid van de neus, hoewel de exacte NOSE score niet is aangegeven. Daarnaast heeft verzoeker aanzuigende neusvleugels en de neuspyramide staat enigszins naar rechts. Er zijn in een eerder stadium reeds drie neusoperaties uitgevoerd, waarvan het doel, de aard en het resultaat niet in het dossier vermeld zijn. Daarnaast is onduidelijk of er conservatieve maatregelen zijn uitgevoerd.

Gelet op de VAV Werkwijzer voldoet een rhinoplastiek, zoals het verhelpen van aanzuigende neusvleugels of een scheefstand van de neuspyramide (door middel van kraakbeenverplaatsing of -verwijdering), bij de bestaande functionele neusklachten van verzoeker niet aan de stand van de wetenschap en praktijk.

Daarnaast is de scheefstand van de neus naar rechts te gering om te spreken van verminking.

Conclusie

Het verhelpen van aanzuigende neusvleugels of een scheefstand van de neuspyramide (door middel van kraakbeenverplaatsing of -verwijdering) voldoet bij de indicatie van verzoeker niet aan de stand van de wetenschap en praktijk. Daarnaast is geen sprake van een verminking. Verzoeker kan derhalve geen aanspraak maken op vergoeding van een neuscorrectie/rhinoplastiek ten laste van de basisverzekering.

Zorginstituut Nederland

Het advies

Het Zorginstituut adviseert op basis van de beschikbare informatie in het dossier het volgende:

Een rhinoplastiek voldoet bij de indicatie van verzoeker niet aan de stand van de wetenschap en praktijk en maakt daarom geen onderdeel uit van het basispakket.